

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

41. Monita Xauerij in discessu, Regi Bungi data.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

piant, ubi tutas iis præstaret latebras, dum ea tempestas defæuisset, at ecce dum eunt, in turmas equitum subinde incurrunt, stragem ubique prædæque agentium, quorum in tanta ferri licentia manum incolumes effugisse, haud potest nisi miraculo tribui, par tam frugiferum suorum, regni eius fonendis neophytis, & futuris ethnicorum conuersionibus seruante: sed cum nobilium diuitem domibus parum tuta esset securi fides, illos benefica mulier prudenti famulo commisit, occultandos in cœnobio Bonziorum quod loco infrequenti construxerat, & suis sumptibus alebat. Verum sacrilegi, sibi concreditos dum vident, & mandari seruandos, quorum auidè sanguinem bibissent; fremere, scilicet, conclamare, dæmones duos esse, aut dæmonis asseclas, tantum esse in iis seruandis flagitij, quantum promeriti in perdendis; tum exprobrando, si quam prædicabant, Dei cœli lex erat, cur transferre illos in cœlum moraretur is Deus, & secum in tuto collocare? si Iaponum Deos deprimebant, quod nec opitulari sibi, nec aliis possent; ut quid apud illos asylum captarent? sed acer fidusque famulus reuocare in mentem cui cœnobium, cui quotidianos deberent sumptus, minari atque indicere. Si Bonzios duos se multo meliores inuita domina expulissent, scirent sibi statim, & sedes alias & victum aliunde videndum: quo metu absterriti, nostros demum admittunt, minimè quidem domi, sed in templi obstruso angulo, ubi esto inuisi, sed idolorum ingratiis securi latuerunt. Verita denique sapiens fœmina ne à Bonziis proderentur, ad eos ipsa adiit, secumque in palatium perductos secreto conclaui secundum sua ipsius cubicula occultauit, donec sedatis tumultibus ciuitas sibi restitueretur.

40 Hic placet aduertere, quàm inconsultè Bonzij consultum sibi putauerint, dum per latus Principis sui & patriæ, nisi sunt interimere legem Christianam, ut eius exitio recuperarent lucra nefaria, & auctoritatem collapsam repararent. Statu enim civili Amanguccij vrbis utcumque instaurato, & coacto Senatu primorum capitum, de electione noui Regis, itum est omnium consentienti suffragio in fratrem Regis Bungi, fortissimum iuuenem, & magnis rebus natam: missis ad Regem oratoribus solemnè legatione poscitur, annuiturque summa vtriusque voluntate, & publicis plausibus tam lata electio celebratur, quibus etiam Xaverius, sed altiore consilio sua gaudia coniunxit, Dei nutu peculiari factum ratus ut extra omnem expectationem regnum Principi deferretur Christianæ rei propitio, nec eum sefellit sua mens, eiusque pignus mox certum accepit, rogatus enim Rex pro ea qua ipsum complectebatur beneuolentia, ut Christianos Amanguccientes fratri commendaret, id egit tam efficaciter, ut fide regia polliceretur Xauerio, nihilo ipsis fore Amanguccij minùs beneuolum & fauentem, quam Bungi Rex frater; quod & constantissimè præstitit.

41 Dies Funaij quadraginta vir sanctus egerat, quaestu animarum longè supra temporis breuitatem, & monebat annus Lusitanos de nauiga

40
Frater Regis
Bungi, Rex
Amanguccij
eligitur.

41
Monita Xa-

navigatione in Sinas, indèque in Indiam parato reditu, comitatum à Rege petentibus, & profitentibus nomine gentis Lusitanæ gratias immortales, & æternam liberalis receptus, & beneficiorum memoriam, cum illustri ubique illorum prædicatione: respondit Rex se illis Xaverium invidere, cuius discessu sibi videretur patre denuo orbari, cogitanti vero se nunc illum postremum cernere, dolorem inuri non consolabilem: Regis manum veneratus Xaverius, affirmavit se illum intimo pectore gestare, institutum autem assidue apud Deum ut profusa ipsius beneficentiæ condigna reponeret præmia, tum ei seorsum amoris pignus supremum reliquit, aliquot monita, quibus æternitati suæ prospiceret: Secum nempe animo reputaret, vitæ huius aduersa, & prospera, extingui morte & absolui; alterius autem immortalis, æterna esse, nec unquam desitura? Tot Iaponiæ olim Reges, vbinam tunc forent, & quid eis conferret beatitatis peractæ fabula, si erant flammis vltimicibus æternam arsure? quam prudens esset negotiatio, breui corporis voluptate, sempiternis animam tormentis addicere? grandi lucro, quicquid vsquam vel est, vel esse potest regnorum amitti, & proici, ut cæli regno potiare, cuius inita semel possessio, nullis temporum lapsibus excuteretur, aut nurraret? hæc veri mordacis effata certissima maiores ipsius hæctenus totamque Iaponiam quâ suo commerito, quâ incomprehensio Dei iudicio ignorasse, videret ipse quam seuera ipsi de se incumberet ratio, quanto se pœnæ grauioris constitueret reum, si Dei munere singulari, præmissam sibi ex orbe vltimo religionis veræ, ac salutis faciem negligeret, ac præ illa cæcitate suam, & voluptates pudendas adamaret, arceret Deus ab eius capite tantam perniciem! se quidem ad hoc quoad suppeteret halitus precibus & lacrimis apud Deum acturum, nihilque sibi, aut adhuc in viuis, aut iam defuncto venturum optatius quam si intelligeret Bungi Regem, sacro tinctum baptismo viam certæ salutis insistere, suisque populis præire. Hæc verba regi ter lacrimas non sine adstantium stupore tunc quidem excusserunt, post vero præscripto diuinitus tempore fructum tulere quem sanctus desiderauerat: aduersis enim fortunæ casibus, tum admonitus, tum punitus, diuinæ se tandem gratiæ permisit, & Xaverij (quem semper vocabat animæ suæ patrem) iam cæcio beati æterna gaudia suscepto baptismate cumulauit, ex quo & nomen Francisci duxit.

42 Dum sic Lusitani discessum adornant, iis extrema quæque Bonziji machinantur, Xaverio maximè, cuius causa, Lusitanum nomen exosum habebant: triumphantem igitur abire indignati, se autem spretos, & irrisos, ludibrio populi obici, decernunt communi consilio, memorabili vindicta infamiam illam redimere; Rei gerendæ ordo erat, ut Amangucij sic Funaj, in seditionem populum agere, dein Lusitanorum deprædari merces, naues incendere, ferro illos ad vnum delere: hæc si succederent, regiam aggredi, Regem inuadere, & cum stirpe illius vni-

42
Vexatur Lu-
sitani & Xa-
uerius à Bon-
zijiis.